

Yhteiskunta-alan korkeakoulutetut ry

LAUSUNTO

Luonnos hallituksen esitykseksi eduskunnalle ns. omatoimisen työnhaun mallista (täydentää hallituksen esitystä HE 93/2018 vp)

Luonnoksessa esitetään työttömiä työnhakijoita koskevaa omaehtoista työnhaun mallia sekä siihen liittyvää seuraamusjärjestelmän uudistamista.

Ensisijaisesti digitaalisuuteen ja automaatioon nojaava palvelutarpeen arviointi pelkistää työnhakijan tilanteen arvioinnin kategoriseksi luokitteluksi, jolloin yksilölliset tilanteet ja tarpeet voivat jäädä huomioimatta. Tämä voi aiheuttaa väliinputoamia erityisesti tilanteissa, joissa henkilö ei itse pysty tai osaa kertoa tilanteestaan oleellisia tietoja digitaalisesti työnhakijaksi ilmoittautuessaan tai vaatia tilanteensa uudelleenarviointia maakunnalta tai palveluntarjoajalta. Kategorisen, lainsäädäntöön perustuvan neljän haettavan työmahdollisuuden sijaan lähtökohta työnhakuvelvollisuudelle pitäisi asettaa tapauskohtaiseen tilannearviointiin perustuen, vaikka määrällinen tavoite haettaville työmahdollisuuksille asetettaisiinkin.

Tavoitteet työttömien yhdenvertaisemman kohtelun toteutumisesta ja työttömyysturvan seuraamusjärjestelmän yksinkertaistamisesta on kannatettavia. Kuitenkin nyt suunnitellut uudistukset yhdessä vuoden 2018 alusta voimaan tulleen työttömyysturvan aktiivimallin kanssa luovat yksilön kannalta vaikeasti hahmotettavan velvollisuuksien ja seuraamusten järjestelmän. Mallien yhteisvaikutuksia ei kuitenkaan ole esityksessä arvioitu riittävästi. Kahden erillisen mallin sijaan olisi johdonmukaisempaa pyrkiä tuomaan mallit lähemmäksi toisiaan joko niin, että omatoiminen työnhaku otettaisiin aktiivisuutena huomioon työttömyysturvan aktiivimallissa, tai niin, että omatoimisen työnhaun tarkastelujakso olisi yhtä pitkä kuin aktiivimallissa.

Helsingissä 24.8.2018

Yhteiskunta-alan korkeakoulutetut ry:n puolesta

Simo Pöyhönen
toiminnanjohtaja

Piritta Jokelainen
erityisasiantuntija

Yhteiskunta-alan korkeakoulutetut ry on akavalainen etujärjestö, joka toimii jäsenistönsä edunvalvojana työmarkkinoilla. Liittoon kuuluu yli 12 000 korkeakoulutettua jäsentä, jotka työskentelevät hallinnon, talouden, tutkimuksen, koulutuksen sekä viestinnän esihenkilö- ja asiantuntijatehtävissä. Yleisimmät tutkintonimikkeet ovat VTM, YTM ja HTM.